

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

**Akcioni plan za implementaciju Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore
2018-2021 za 2019. godinu**

Podgorica, mart 2019. godine

UVODNI REZIME

Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore (u daljem tekstu Strategija) je najviši državni strateški dokument kojim se uređuje sistem sajber bezbjednosti u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore (u daljem tekstu Vlada), na sjednici održanoj 21. decembra 2017. godine, donijela je Strategiju koja obuhvata period od 2018. do 2021. godine.

Uredbom Vlade o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenta propisano je da Strategija mora imati izrađen Akcioni plan, koji definiše aktivnosti za sprovođenje strategije ili programa u cilju postizanja utvrđenih strateških i operativnih ciljeva.

U Strategiji je jasno definisana vizija, nacionalna organizaciona struktura, strateški ciljevi, a Akcioni plan sadrži jasnu podjelu aktivnosti koje treba realizovati.

Prilikom izrade Strategije korišćene su preporuke vodećih međunarodnih organizacija na polju sajber bezbjednosti (NATO, ENISA). Jedna od ključnih preporuka međunarodnih subjekata je da Strategiju treba razvijati u okviru životnog ciklusa koji treba da sadrži sledeće faze:

1. Razvoj
2. Implementacija
3. Evaluacija
4. Prilagođavanje Strategije

Akcioni plan definiše aktivnosti za sprovođenje sledećih strateških ciljeva:

1. Kapaciteti za sajber odbranu
2. Centralizacija sajber ekspertize i eksperata
3. Zaštita kritične informatičke infrastrukture
4. Međuinstитucionalna saradnja
5. Zaštita podataka
6. Edukacija u oblasti sajber bezbjednosti
7. Saradnja javnog i privatnog sektora
8. Regionalna i međunarodna saradnja

Navedeni strateški ciljevi predstavljaju kombinaciju bezbjednosnih interesa i odgovora Crne Gore na izazove, rizike i prijetnje definisane u Strategiji, a čija implementacija kroz mjere i aktivnosti u Akcionom planu predstavlja prioritet u periodu na koji se odnosi ovaj dokument, kako bi Strategija bila dosledno implementirana.

Prilikom izrade Akcionog plana za 2019. godinu, obuhvaćene su aktivnosti koje nisu u potpunosti realizovane ili se realizuju u kontinuitetu. Na ovaj način se najefikasnije i dugoročno održivo obezbeđuje adekvatno upravljanje sajber bezbjednošću u Crnoj Gori.

Predlog akcionog plana pripremio je Radni tim koji čine predstavnici sledećih institucija: Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo vanjskih poslova, Agencija za nacionalnu bezbjednost i Direkcija za zaštitu tajnih podataka.

U izveštaju o realizaciji Akcionog plana za 2018. godinu naveden je stepen realizacije aktivnosti za 2018. godinu i na osnovu toga je pripremljen Predlog akcionog plana za 2019. godinu.

AKCIONI PLAN ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE SAJBER BEZBJEDNOSTI CRNE GORE 2018-2021 ZA 2019. GODINU

STRATEŠKI CIJL: 1 Kapaciteti za sajber odbranu		Vlada Crne Gore će nastaviti sa posvećenim radom na daljem jačanju sajber bezbjednosnih kapaciteta u smislu obezbjeđivanja adekvatnih ljudskih i finansijskih resursa, kao i drugih potreba neophodnih za efikasne i agilne sajber kapacitete institucija Crne Gore koje imaju za cilj da obezbijede siguran sajber prostor, omoguće podsticaj biznisa i u krajnjem doprinesu ekonomskom prosperitetu Crne Gore.			
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>	<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>	
Indikator učinka a) procentsko povećanje trenutnog broja CIRT timova u odnosu na broj uspostavljenih i broj institucija koje trebaju da imaju CIRT timove.		31 lokalni CIRT-a	Povećati broj lokalnih CIRT-ova za 30% u odnosu na početnu vrijednost	Povećati broj lokalnih CIRT-ova za 50% u odnosu na početnu vrijednost	
Indikator učinka b) Broj izrađenih analiza rizika u odnosu na broj institucija.		Nosioci aktivnosti nemaju izrađenu analizu rizika	50% nosioca aktivnosti ima izrađenu analizu rizika	Svi nosioci aktivnosti izradili analizu rizika	
Indikator učinka c) Broj institucija koje imaju budžetska sredstva opredijeljena za sajber bezbjednost i broj institucija koje imaju trend povećanja godišnjeg budžeta za navedene potrebe.			Povećanje budžetskih sredstava opredjeđenih za sajber bezbjednost za 10% u odnosu na početnu vrijednost	Povećanje budžetskih sredstava opredjeđenih za sajber bezbjednost za 20% u odnosu na početnu vrijednost	
Indikator učinka d) Izrađen izvještaj o minimalnom broju službenika za sajber bezbjednost.		Ne postoji izvještaj	Izrađena analiza sa predlogom aktivnosti	Izrađen izvještaj	
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva
					Izvor finansiranja

1.1. Uspostavljanje strukture lokalnih CIRT-ova, sa revizijom postojećeg stanja	1. analiza postojećeg stanja 2. formiranje lokalnih CIRT-ova u organima lokalne samouprave	Ministarstvo javne uprave	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
1.2. Planiranje budžetskih sredstava opredjelinih za sajber bezbjednost u okviru institucije koje su prepoznate kao nosioci	Broj institucija koje su izradile plan budžetskih sredstava opredjeljenih za sajber bezbjednost	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjetе Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	III kvartal	III kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
1.3. Jačanje administrativnih kapaciteta institucija zaduženih za sajber bezbjednosti	Izrađena analiza trenutnog stanja sa predlogom sistematizacije	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
1.4. Jačanje tehničkih kapaciteta institucija zaduženih za sajber bezbjednosti	1. Implementirani sistemi za zaštitu 2. Nabavljena oprema	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet
1.5. Analiza i audit ICT sistema	1. Formiran tim 2. Prikupljeni podaci 3. Pripremljen izvještaj	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	III kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva

1.5. Analiza rizika	1. Formiran tim 2. Prikupljeni podaci 3. Pripremljen izvještaj	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosjekte Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	II kvartal	III kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
STRATEŠKI CILJ: 2 Centralizacija sajber ekspertize i resursa		Vlada Crne Gore će preduzimati aktivnosti na centralizaciji i okupljanju ekspertize u oblasti sajber bezbjednosti kako bi se: ojačali kapaciteti za adekvatan odgovor na sofisticirane sajber prijetnje po kritične infomatičke infrastrukture i druge bitne informacione sisteme; razumjeli rizici po sajber prostor Crne Gore; pružile adekvatne preporuke i unaprijedila sa- radnja sa privatnim i javnim sektorom.				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>		<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>	
Indikator učinka a) Broj zaposlenih u Nacionalnom CIRT-u.		U Nacionalnom CIRT-u zaposleno 4 osobe (sistematizovano 6 mesta)	14 službenika u NCIRT		20 službenika u NCIRT	
Indikator učinka b) Usvojen pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematisa- ciji Ministarstva javne uprave (dva odjeljenja u CIRT).		Ne postoje odsjeci u okviru Direkcije	Formirana dva odsjeka u okviru Direkcije			
Indikator učinka c) Broj prostorija koje ispunjavaju minumum tehničkih karakteristika, u odnosu na broj predviđenih		Ne postoji nijedna prostorija	Jedna specijalizovan prostorija za rad 10 osoba		Dvije specijalizovane prostorije	
Indikator učinka d) Broj organizovanih vježbi i uključenih aktera.		Jedna vježba	Organizovane 2 vježbe		Organizovane 4 vježbe	

Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravšetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja
2.1. Jačanje administrativnih kapaciteta CIRT-a	Zaposleno 10 službenika	Ministarstvo javne uprave	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebana dodatna sredstva	Budžet
2.2. Jačanje organizacionih kapaciteta CIRT-a	Sistematisovana dva odsjeka (odgovor na incidente, tehničkog karaktera i odsjek za strateške pravce, politike i preventivu)	Ministarstvo javne uprave	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebana dodatna sredstva	Budžet
2.3. Uspostavljanje Bezbjednosnog operativnog centra (GSOC)	Nabavljena osnovna oprema za uspostavljanje GSOC-a 1. obezbjeđen prostor 40m ² 2. 4 TV/monitor 3. 6 računara 4. SIEM rešenje 5. nabavljena oprema za kontrolu pristupa	Ministarstvo javne uprave	II kvartal	IV kvartal	114.900 €	Budžet
STRATEŠKI CIJL: 3 Zaštita kritične informatičke infrastrukture		<p>Vlada Crne Gore će nastaviti da jača kapacite- te za odbranu KII, a s obzirom da noseću ulogu na ovom polju ima nacionalni CIRT - on mora imati adekvatne resurse i alate kako bi na efikasan način mogao da razumije, analizira i odgovori na širok spektar prijetnji na ovom polju.</p> <p>Resursi državnih organa zaduženih za kontrolu bezbjednosti KII moraju biti adekvatni zadatku, odnosno državni organi moraju imati službenike koji razumiju prijetnje i rizike koji postoje za specifične KII koje pripadaju njihovom sektoru. Ljudski i tehnički resursi moraju biti ojačani u cilju efektivnog obavljanja ove funkcije.</p>				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>			<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>

Indikator učinka a) Broj urađenih analiza u odnosu na broj KII, kao i kvalitet istih.		Nema izrađenih analiza	Svi vlasnici identifikovanih KII imaju izrađene analize rizika			Svi vlasnici identifikovanih KII imaju izrađene analize rizika na godišnjem nivou
Indikator učinka b) Usvojena Uredba o zaštiti KII.		Ne postoji uredba	Pripremljen nacrt uredbe			Usvojena uredba o Zaštiti kritične informatičke infrastrukture i njenoj zaštiti
Indikator učinka c) Broj formalizovanih partnerstava sa nosiocima KII.		Ne postoje formalizovana strateška partnerstva sa vlasnicima KII	Definisan model za razmjenu informacija i ekspertize			Formalizuje strateška partnerstva sa vlasnicima KII
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja
3.1. Uredba o zaštiti kritične informatičke infrastrukture	1. Pripremljen predlog 2. Predlog usvojen	Ministarstvo javne uprave	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
3.2.Opremljena specijalizovana prostorija	1. Obezbeđena prostorija 2. nabavljeno 6 računara 3. nabavljena kontrola pristupa 4. instalirana open source rešenja za monitoring	Ministarstvo javne uprave	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet
STRATEŠKI CIJLJ: 4 Međuinstuticionalna saradnja		Prepoznata je potreba za jačanjem međuinstuticionalne saradnje, pri čemu će poseban akcenat biti stavljen na efikasnu i pravovremenu razmjenu informacija i najboljih praksi. U tom kontekstu, nadležne institucije će raditi na snaženju komunikacionih metoda kroz, između ostalog, organizovanje vježbi kriznog komuniciranja u slučaju sajber incidenata i napada većih razmjera. Vježbe će imati za cilj definisanje jasnih procedura komuniciranja u kriznim situacijama, kao i pravovremeno revidiranje istih.				

INDIKATORI UČINKA		Polazne vrijednosti	Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije	Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije		
Indikator učinka a) Broj imenovanih kontakt osoba, u odnosu na broj institucija.		31 kontak osoba	Povećanje broja kontakt osoba za 30% u odnosu na početnu vrijednost	Povećanje broja kontakt osoba za 50% u odnosu na početnu vrijednost		
Indikator učinka b) Aktivan registar sajber eksperata.		Ne postoji registar	Napravljena tehnička specifikacija	Uspostavljen registar		
Indikator učinka c) Uspostavljena operativna platforma.		Ne postoji platforma	Pripremljena tehnička specifikacija	Uspostavljena platforma		
Indikator učinka d) Formirana interresorna grupa.		Ne postoji	Formirana grupa	Usvojen pravilnik o radu		
Indikator učinka e) Broj organizovanih vježbi na godišnjem nivou, dužina trajanja vježbi, kao i broj uključenih institucija.		Jedna vježba	Organizovane 2 vježbe	Organizovane 4 vježbe		
Indikator učinka f) Definisan pravilnik i procedure razmjene informacija o sajber incidentima i komuniciranja između organa.		Ne postoji pravilnik	Definisane procedure razmjene informacija o sajber incidentima i komunikacija između organa	Usvojen pravilnik		
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja

4.1. Platforma za razmjenu informacija	Operativna platforma	Ministarstvo javne uprave	III kvartal	IV kvartal	14.000 €	Budžet
4.2. Interresorni operativni tim	Formiran operativni tim	Savjet za informacionu bezbjednost	II kvartal	III kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
4.3. Jačanje međuinsticucionalne saradnje	Održane 3 zajedničke obuke, konferencije, sastanaka...	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvijete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	I kvartal	IV kvartal	Sredstva iz donacija	Nisu potrebna sredstva Donacije
STRATEŠKI CILJ: 5 Zaštita podataka		Vlada Crne Gore će u cilju sprovođenja adekvatne zaštite važnog dijela informatičke infrastrukture jačati nacionalne kapacitete potrebne za sprovođenje bezbjednosne akreditacije komunikaciono-informacionih sistema i procesa u kojima se koriste tajni podaci, kao i kapaciteti u oblasti kripto zaštite.				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>		<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>	
Indikator učinka a) Izrada odgovarajućih pravnih akata i pratećih dokumenata od strane međuresorne radne grupe.		Ne postoji pogovarači pravni akt	Formirana radna grupa i izrađen predlog odgovarajućeg pravnog akta		Usvojen odgovarajući pravni akt	

Indikator učinka b) Broj novozaposlenih informatičara u Direkciji za zaštitu tajnih podataka koji će se baviti akreditacijom komunikaciono-informacionih sistema i upravljanjem kripto materijalima.	Dva zaposlena službenika	Zaposlena 3 službenika	Zaposlena 3 službenika			
Indikator učinka c) Broj sistematizovanih radnih mjesta sa opisom poslova vezanih za informacionu bezbjednost tajnih podataka.		Prepoznati radna mjesta i predložiti izmjene sistematizacije	Usvojena sistematizacija			
Indikator učinka d) Broj sertifikovanih komunikaciono-informacionih sistema i sprovedenih internih revizija u cilju provjere implementacije standarda.	Nema	Jedan sertifikovani sistem	Tri sertifikovana sistema			
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja
5.1. Jačanje institucionalnih kapaciteta potrebnih za sertifikaciju informaciono - komunikacionih sistema u kojima se obrađuju tajni podaci	Implementirana jedan novi sistem	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet
5.2. Unapređenje propisa neophodnih za sprovođenje certifikacije komunikaciono-informacionih sistema i procesa za obradu tajnih podataka	Izrađeni odgovarajući pravni akti i prateća dokumenata od strane međuresorne radne grupe	Direkcija za zaštitu tajnih podataka	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva

5.3. Obuke po pitanju implementacije standarda informacione bezbjednosti (sertifikovani implementator, interni revizor ili eksterni revizor)	Sertifikovano 10 službenika	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet
5.4. Donošenje pravnog akta o imenovanju savjetnika za informacionu bezbjednost	Izrada odgovarajućeg pravnog akta Donošenje pravnog osnova za imenovanje lica koja bi bila zadužena za poslove informacione bezbjednosti i predstavljala kontakt tačke u institucijama za akreditaciju informacionih sistema ili implementaciju standarda informacione bezbjednosti.	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	III kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna sredstva	Nisu potrebna sredstva
STRATEŠKI CIJLJ: 6 Edukacija u oblasti sajber bezbjednosti		Nadležni državni organi u cilju najbolje sajber bezbjednosne prakse će informisati o najnovijim sajber prijetnjama i preduzimati aktivnosti na edukaciji građana i organizacija u pogledu mehanizmima zaštite u sajber prostoru. Potrebni su održivi, kontinuirani i koordinirani napor i kako bi se postigle šire promjene ponašanja i kako bi osigurali da sve ciljne grupe, javni i privatni sektor, kao i pojedinačni građanin, razumiju rizike i prijetnje koje postoje u sajber prostoru.				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovodenja Strategije</i>		<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovodenja Strategije</i>	
Indikator učinka a) Broj održanih konferencija/radionica/obuka i gostovanja u obrazovnim emisijama.			5 konferencija/obuka/gostovanja u emisijama		10 konferencija/obuka/gostovanja u emisijama	
Indikator učinka b) Broj objavljenih sadržaja na portalu CIRT.ME i broj ažuriranih materijala.		Ažuriranje informacija na portalu na mjesечноj nivou	Ažuriranje informacija na portalu na nedeljnom nivou		Ažuriranje informacija na portalu na dnevnom nivou	

Indikator učinka c) Broj obučenih nastavnika po predhodno utvrđenom programu obuke.		Definisan program obuke	Obučeno 250 nastavnika			Obučeno 500 nastavnika
Indikator učinka e) Broj održanih radionica, takmičenja, debati itd, kao i broj djece koji je obuhvaćen aktivnostima.		Definisan plan aktivnosti	Održane radionice 1.000 učenika			Održane radionice 2.000 učenika
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja
6.1. Edukacija državnih službenika i namještениka na temu sajber bezbjednosti	Edukovano 50 službenika	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet/Donacije
6.2. Obuke za zaposlene koji rade na polju sajber bezbjednosti u okviru Nacionalnog CIRT-a i lokalnih CIRT-ova	Obezbjediti 10 obuka	Ministarstvo javne uprave	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet/Donacije

6.3. Podizanje svijesti građana o bezbjednom korišćenju interneta	1. Edukacija djece, nastavnog kadra, školskih pedagoga i psihologa 2. Izrada i promovisanje brošura, izrada publikacija, pisanje članaka i gostovanje u emisijama u edukativne svrhe 3. Ažuriranje materijala na portalu CIRT-a iz oblasti sajber bezbjednosti	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet / Donacije
6.4. Unapređenje informacionog sistema u obrazovanju	Nadograđen modul za pedagoško-psihološke službe u Informacionom sistemu obrazovanja (MEIS) u cilju evidencije sajber nasilja kod djece školskog uzrasta i implementacija u svim osnovnim i srednjim školama	Ministarstvo prosvjete	II kvartal	IV kvartal	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet / Donacije
STRATEŠKI CIJELI: 7 Saradnja javnog i privatnog sektora		Vlada Crne Gore će i u narednom periodu nastaviti sa posvećenim radom u cilju podrške, kako u odgovoru na incidente, tako i u dijeljenju informacija i zajedničke inicijative u partnerstvu sa privatnim sektorom. Dakle, jedino visok stepen komunikacije, saradnje i integracije može biti efikasan način da se razumije i na pravi način odgovori na potrebe i izazove privatnih kompanija, a u cilju preduzimanja neophodnih mjera kako bi se postigao dovoljan stepen bezbjednosti.				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>			<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>
Indikator učinka b) Definisani pravilnik za proceduru razmjene informacija o sajber incidentima i komuniciranja između javnog i privatnog sektora.		Ne postoji pravilnik	Definsane procedure			Usvojen pravilnik
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravšetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja

71. Unapređenje saradnje sa privatnim sektorom i akademskom zajednicom	Broj uspostavljenih partnerstava sa privatnim sektorom i akademskom zajednicom, Broj zajedničkih učešća na događajima u oblasti sajber bezbjednosti	Savjet za informacionu bezbjednost Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	I kvartal	IV kvartal	Nisu potrebana dodatna sredstva	Budžet/Donacije
STRATEŠKI CIJL: 8 Regionalna i međunarodna saradnja		Vlada Crne Gore će nastaviti sa regionalnim i međunarodnim aktivnostima i vršiti svoj uticaj ulaganjem u partnerstva koja oblikuju globalnu evoluciju sajber prostora na način koji unaprjeđuje i širi ekonomski i bezbjednosni interesi i poboljšava kolektivnu bezbjednost.				
INDIKATORI UČINKA		<i>Polazne vrijednosti</i>	<i>Vrijednost na sredini sprovođenja Strategije</i>			<i>Vrijednosti u poslednjoj godini sprovođenja Strategije</i>
Indikator učinka a) Broj održanih obuka, konferencija, seminara, vježbi, sastanaka i biće kvalitativnog karaktera.		Jedna vježba na godišnjem nivou	Tri održane obuke/konferencije/seminara/vježbi/sastanaka			Šest održanih obuka/konferencija/seminara/vježbi/sastanaka
Indikator učinka b) Broj sklopljenih partnerstava, potpisanih ugovora i memoranduma.		Ne postoji nijedan	Jedan memorandum			Dva memoranduma
Aktivnost	Indikator rezultata	Nadležne institucije - nosioci aktivnosti	Datum početka	Datum ravršetka	Planirana sredstva	Izvor finansiranja

<p>8.1. Unapređenje saradnje sa međunarodnim organizacijama i CERT/CIRT-ovima na regionalnom i međunarodnom nivou</p>	<p>Učestvovanje/organizacija tri konferencije, radionice, okrugla stola...</p>	<p>Savjet za informacionu bezbjednost Ministarstvo javne uprave Ministarstvo prosvjete Agencija za nacionalnu bezbjednost Direkcija za zaštitu tajnih podataka Ministarstvo vanjskih poslova Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde</p>	<p>I kvartal</p>	<p>IV kvartal</p>	<p>Nisu potrebna dodatna sredstva</p>	<p>Budžet/Donacije</p>
---	--	--	------------------	-------------------	---------------------------------------	------------------------

